

Pri. 20. num. 31. ~~1767~~

1767, 5.

SPECIMEN
CONTINENS

CAPVT IVRIS CONTROVERSVM
DE
VSVRIS EX MORA
IN DONATIONE

QVOD

ILLVSTRIS ICTORVM / ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESSOR. IVR. NAT. ET GENT. PVBLIC. ORDIN.

ET SOCIETAT. LITER. DVISBVRG.

SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XXVI. SEPTEMBR. ANNO MDCCCLXVII.

PVBLICE DEFENDET

GOTTFRIED AVGVSTVS BERNHARDI

WILDSCHVTZ. MISNIC.

LIPSIÆ

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

SPECIMEN

CAPUT IVRIS CONTRORSVM

VSVRIS EX MORA
IN DONATIONE

ILLVSTRIS ICTORYM ORDINIS GRATIA

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR IUR. NAT. ET CIVIL. ORDIN.

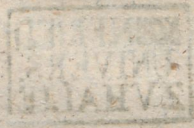
ET SOCIETAT. IUR. NAT. PRAES.

IN AVDIENTIA PRAES.

GOTTFRIED AVGVSTVS BERNHARDI

LIPSIAE

EX OFFICINA LAMBERTIANA

535
r

DE
VSVRIS EX MORA
IN
DONATIONE

Quae ante *Legem Cinciam* donorum munerumque
extitere iura, equidem non liquet, si vero conii-
ciendum, arbitrio cuiusuis relictum fuisse, conii-
cio quid, quantum, quoque modo quis donare
velit, donec haec celebratissima demum lex donationibus mo-
dum licet imperfecte scripserit, cum appareat, eandem legem
neque

neque sanctione poenali munitam fuisse, neque, quae contra modum donata praescriptum, reprobasse. Constituerat vero lex illa in secundo capite: *VT NE PLYS . . . HS DONARE LICERET, EXTRA QVAM SI CONIUNCTIS PERSONIS DONARETVR, QVOD EO AMPLIVS DONATVM ESSET, RATVM NE ESSET.* Et in tertio capite: *VT IN DONATIONE QVIBVSCVNQVE PERSONIS FACTA MANCIPATIO TRADITIOVE INTERVENIRET.* Scilicet haec in rebus nec mancipi, illa contra in rebus mancipi, ut observavit BRVMMERVS in *Comment. ad L. Cinciam Cap. XIII.* Effecit praecipue tertium caput, ut antiquioribus *Donatio* inter modos acquirendi domini referri possit.

§. II.

Non repeto posterioris aetatis iura, quae videntur legem Cinciam abrogasse, videlicet quae enarrauit breuiter HEINECCIUS ad *Vinnii Comment. in Instit. J. II. Tit. VII. pr.* Praeterquam illam *Constantini M.* in *L. 1. C. Theod. de donat.* et *Theodosii ac Valentianiani AA.* in *L. 29. C. de donat. veteris iuris immutationem, summam emendationem L. Cincia passa est, in L. 35. et 37. C. eod.* a IUSTINIANO qui donationem nudo pacto factam ratam esse iussit, ex quo iure conditio enata ad rem donatam consequendam a donatore promissam.

§. III.

Haec haec hactenus bene! At sunt, quae plerumque negliguntur in hac causa explicanda. Videlicet utrum lege Cincia lata donatio per *stipulationem* inualida fuerit, neque actio ex stipulatu concessa sit donatario contra donatorem. Quod quidem

dominii, sicut in contrarium promissio, quae olim stipulatione, post scriptura interueniente, et iam Iustiniani aetate pacto valide fiebat, titulum iustum habilemque ad acquirendum dominium effecit.

§. V.

Sicuti vero reliqua, quae ad amplissimam hanc materiam donationis pertinent, libens mitto, ita de themate ipso videndum, quid iuris? Patuit ex supra dictis, potuisse olim per stipulationem promissionem de donando fieri et post pacto interueniente eandem obligationem aequae validam produci. Iam pone, me vel stipulatione, vel pacto ex donationis causa pure promississe centum Titio, statim veniebat et cedebat dies, pro ut est natura purae obligationis. Sit itaque, ut interpellatus a Titio de tradenda seu soluenda summa illa donata nihilominus non soluerim, dubium non est, me fuisse in mora soluendi, et iam enascitur quaestio: an si vel ex stipulatu vel conditione ex lege Iustiniana conuentus possim non tantum condemnari in summam donatam, quod dubium non est, verum etiam an in condemnatione usurarum ratio haberi possit?

§. VII.

Tetigit hoc thema *Emund. MERILLIVS* in *Obseru. L. V. cap. XIV.* Sed distinctius res tractanda. Auctor est *MODESTINVS* in *L. 22. ff. de donat.* cuius autoritate videtur quaestio decidenda. Ait enim: *Eum qui donationis causa pecuniam, vel quid aliud promissit; de mora solutionis, pecuniae usuras non debere, summae aequitatis est: maxime cum in bonae fidei contractibus donationis species non deputatur.* Non ergo videtur mora contracta donator condemnari posse, ut usuras a tempore morae soluat. Sed distinguendum arbitror. *Modestinus*

❖   ❖   ❖

Finis de ea loquitur promissione ex causa donationis, quae per stipulationem fiebat. Iam cum stipulatio stricti iuris negotiis adnumeranda, in his vero, nisi promissae usurae, praestari ex mora non debebant, quae contra accepto iudicio seu lite contestata, quae novationem continebat, praestandae, argumento ducto ex *L. 38. §. 7. ff. de usur. et fruct.* Recte ergo ex sui temporis iure donatorem ex mora liberabat ab usurarum praestatione.

§. VII.

At vero, si, uti introduxerat IUSTINIANVS in *tit. II.* promissionem pactitiam ex causa donationis validam, perfecteque obligatoriam ad effectum actionis, promissio de donando facta fuerit, an tunc ex mora ad usuras praestandas condemnari possit donator, alia causa est. Sublata enim differentia inter stricti iuris bonaeque fidei causas, omnia bonae fidei effecit Iustinianus negotia. Ad haec ergo et referenda promissio de donatione pactitia. Et cum in omnibus causis bonae fidei ex mora usurae debeantur, ut adfirmat MARCIANVS in *L. 32. §. 2. ff. de usur. et fruct.* dubium non est, donatorem qui donationis soluendae moram contraxerat, condemnari posse ad usuras praestandas.

§. VIII.

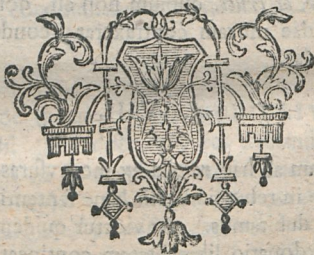
Cum forum ab hac regula ex mora usuras praestandas non ecedat, utique in rebus iudicatis hanc sententiam comprobendam esse haud dubitamus. At videtur quidem obinde dubitari posse, quod donatio liberalitatem contineat, qua rem *nullo iure cogente* in alterum transferamus, et praeterea ingratum videri posse ab eo usuras exigere, qui ex sola liberalitate nobis beneficium exhibet, quae ingratitude a donatario abesse debet.

Sed

Sed vix vtraque dubitatio nos ad aliam sententiam deducat. Est quidem verum, in donatione liberalitatem esse, qua rem nullo iure cogente in alterum transferimus. Sed distinguenda est causa mouens nos ad donationem, vel de donando promissionem, ab ipsa promissione valida ex eaque proueniente iure et obligatione perfecta. Nullo iure tenebatur donator ad promittendum, sed, promissione facta, iam tenetur ex pacto. In agendo ergo respicimus ad pacti obligationem, non ad causam illam, quae nos impulit ad paciscendum. Neque ab ingratitude argumentum petendum. Is enim, qui legitimo modo ius, quod sibi debetur ab altero, exigit, ingratus non est.

T A N T V M.

ULB Halle
003 719 014

3

1078

222

Pri. 20. num. 31. ~~2000~~

1767, 5.

MEN
NENS
ONTROVERSVM

X M O R A
A T I O N E

D
ORDINIS GRATIA
S I D E
ENR. BREVNING
GENT. PBLIC. ORDIN.
ER. DVISBURG.

O
D PETRINO
NNO CIOICCLXVII.
FENDET
TVS BERNHARDI
MISNIC.

AE
NGENHEMIA.

